

Slimme samenwerking tussen JGZ, kraamzorg en verloskundigen bij kwetsbaarheid

In het kort

- Gestart in 2019
- Status: geborgd
- Provincie Drenthe

Samenvatting initiatief

Indien tijdens het spreekuur bij de verloskundigen kwetsbare omstandigheden gesignaleerd worden vragen zij deze zwangere/dit gezin of zij extra hulp wil(len) ontvangen:

1. Bij **eenvoudige/enkelvoudige problematiek** waarbij bijv. psychologische begeleiding voldoende lijkt, verwijzen de verloskundigen rechtstreeks door naar een geschikte organisatie/instantie.
2. Bij **meervoudige problematiek** of **problematiek buiten het domein van de verloskundigen** vertellen zij de zwangere dat zij nauw samenwerken met "hun" JGZ-verpleegkundige (meestal is dit de voorzorgverpleegkundige) van het consultatiebureau en kraamzorg organisatie. Zij vertellen dat ze elke 6-8 weken met elkaar om tafel zitten om hierin gezinnen met soortgelijke problematiek te bespreken om zo goed mogelijk te kunnen helpen en waar mogelijk te ontlasten. Zij vragen vervolgens de zwangere of ze het goed vindt dat hun JGZ-verpleegkundige contact met haar opneemt en een afspraak met haar maakt om betreffende problematiek door te spreken en te kijken wat zij of andere professionals, bijvoorbeeld jeugdconsultanten van de gemeente, voor het gezin kunnen betekenen zodat we hen zo goed mogelijk kunnen helpen. In de verloskundige kaart wordt genoteerd dat dit besproken is en dat de zwangere akkoord is met het delen van haar gegevens. De JGZ-verpleegkundige neemt contact op met het gezin en gaat op huisbezoek. Ze inventariseert en bespreekt wat er speelt. Indien nodig/gewenst doet zij de intake samen met intaker van de kraamzorg. Zij brengt de situatie in kaart en start zo nodig met het inzetten van de passende interventies en (praktische) hulp. 1x per 6-8 weken vindt overleg plaats met betreffende verloskundigenpraktijk, kraamzorg en JGZ-verpleegkundige (terugkoppeling en voortgang)

In de loop der jaren zijn er een aantal indicaties geformuleerd van zwangeren/ouders die standaard een gesprek met de JGZ-verpleegkundige aangeboden krijgen:

- allochtone zwangeren, met name die nog niet zo lang in Nederland zijn/de taal niet machtig zijn
- jonge moeders, tienerzwangerschappen
- sociale problematiek
- financiële problematiek/woonruimte
- meer dan gewone onzekerheid

Slimme samenwerking tussen JGZ, kraamzorg en verloskundigen bij kwetsbaarheid

Succesfactoren

1. Het feit dat we écht één team zijn geworden en dit ook zo "uitstralen" naar de cliënt toe.

Wanneer je als verloskundige de JGZ introduceert bij een zwangere met: "Vind je het goed dat onze verpleegkundige van de JGZ je belt om te kijken of zij wat voor jullie kan betekenen in dit verhaal?" voelt dat voor zwangeren heel vertrouwd en is er vrijwel nooit iemand die nee zegt.

2. Door de regelmatige terugkoppeling hebben de verloskundigen veel beter leren signaleren doordat:

- zij inzicht kregen in wat de JGZ kan betekenen voor deze zwangeren en haar gezin; meer inzicht in alle interventies
- zij na een kraambed achteraf regelmatig de vraag kregen: "waarom heb je deze zwangere niet in de zwangerschap al aangemeld?" met daarbij de uitleg wat zij tijdens de zwangerschap al hadden kunnen betekenen voor dit gezin.
- de JGZ weer beter inzicht kreeg in waarom het als verloskundigen niet altijd lukt om zwangeren zover te krijgen zich "aan te melden"
- door te horen hoe met gezinnen verder is gegaan je ook weer beter leert signaleren.

3. Laagdrempeligheid: De voorzorgverpleegkundige en intaker van de kraamzorg voelen hiermee echt als directe collega's, dus we vinden elkaar veel makkelijker. We hebben in Sillo een app-groepje waarin we makkelijk gegevens kunnen uitwisselen. Dit gebruiken we ook bij de kleinere kraamzorgorganisaties bij wie we te weinig zwangeren hebben om elke 2 maanden kort fysiek bij elkaar te komen.

4. Tijds- cq capaciteitswinst voor

- de verloskundigen, want de hele risico-inschatting, het inzetten van interventies en eventuele VT melding wordt nu meestal door de JGZ gedaan;
- de JGZ/voorzorgverpleegkundigen, want door aan de voorkant hulp in te zetten levert dat uiteindelijk later veel tijdswinst op;
- de kraamzorg, want deze is vooraf goed op de hoogte en kan zorg op maat inzetten.

5. Contact POP-poli: n.a.v. deze samenwerking is ook laagdrempeliger contact tussen de POP-poli en de JGZ-verpleegkundigen op gang gekomen, waardoor ook de lijn van ziekenhuis naar thuis beter doorgetrokken wordt.

Uitdagingen

- In begin is het wel een investering om dit op te zetten, elkaar te leren kennen en afspraken te maken.
- Wanneer je met veel verschillende JGZ en/of kraamzorgaanbieders werkt. Echter relatief eenvoudig op te lossen mbv uitwisselen van contactgegevens en het gebruik van bijv. Sillo
- Verbinding met het ziekenhuis met name waar het zwangeren in kwetsbare situaties betreft die op de POP-poli begeleid worden. Dan is de zorg binnen de muren van het ziekenhuis goed geregeld maar staat er, wanneer ouders na de bevalling thuis komen, dáár vaak nog niet alles goed in de steigers. De uitdaging ligt hier vooral in de hoeveelheid verschillende gemeentes met bijbehorende JGZ, waarmee het ziekenhuis dan moet samenwerken.

Betrokkenen

Zorgorganisaties, JGZ, de Kraamvogel, Het Verloskundig Centrum Meppel en de Wolden

Meer weten over dit initiatief?

Neem dan contact op met:

Nelleke Gosker
Functie: Initiatiefnemer en organisator
Mail: info@tippit.nl

Slimme samenwerking tussen JGZ, kraamzorg en verloskundigen bij kwetsbaarheid

Bijlage: overzicht processtappen

